

Column **Hugo Reumkens**

HOE WORDT DE CODE TOEKOMSTBESTENDIG?

De nieuwe Corporate Governance Code is met weinig enthousiasme ontvangen. Dat was twintig jaar geleden wel anders. Toen Morris Tabaksblat in 2003 de Code schreef, was er sprake van een echte vertrouwenscrisis. Zijn vernieuwende Code heeft bijgedragen aan het herstel van vertrouwen, terwijl het goede van de Nederlandse governance bewaard is gebleven. De Code heeft er bovendien voor gezorgd dat met behulp van een breed gedragen verkeersopvatting de open wettelijke normen van Boek 2 BW nader zijn ingevuld. Daarmee heeft de Code de rechtszekerheid bevorderd.

In de laatste versie van de Code zijn oorspronkelijke teksten grotendeels gehandhaafd, terwijl diversiteit, inclusie en duurzaamheid als nieuwe thema's zijn opgenomen. In de toelichting bevestigt de commissie dat 'er een zekere balans in een gewogen gemiddelde is gekozen, waar iedereen zich wel in kan vinden'. Dan is het vernieuwende en taakstellende karakter er wel af. Dus hoe nu verder? Hoe wordt de Code opnieuw duurzaam toekomstbestendig?

De Code moet geen *patchwork* zijn waaraan periodiek allerlei nieuwe sociaalmaatschappelijke aandachtspunten worden toegevoegd. Bovendien zijn diversiteit, inclusie en duurzaamheid thema's waar jurisprudentie en wetgeving de Code al rechts hebben ingehaald. Kijk naar een Urgenda-zaak en de Shell-uitspraak. Na deze gerechtelijke beslissingen voegt het toevoegen van het woord 'duurzaam' mijns inziens niet veel meer toe. Ik zou graag zien dat de discussies over duurzaamheid, klimaat, diversiteit en inclusie in Europees verband worden gevoerd en niet in iedere lidstaat afzonderlijk. Met een brede Europese aanpak ontstaat een *level-playing field* voor de gehele Europese Unie. Dat is beter voor iedereen. Verder signaleer ik dat veel sectoren (van woningbouw en zorg, tot cultuur en onderwijs) eigen

codes hebben ontwikkeld, die zijn geïnspireerd op de Code Tabaksblat, maar die toch een eigen karakter en doel hebben. Je ziet door de bomen het bos niet meer. Ik zou ervoor willen pleiten dat we na twintig jaar teruggaan naar de basis, zodat sectoroverstijgende en universele uitgangspunten over goed bestuur en toezicht in uniforme principes in een code worden vastgelegd. Dus een basisdocument dat voor alle gezamenlijke sectoren een glasheldere verkeersopvatting geeft op thema's als: wat is onafhankelijkheid? Wat is tegenstrijdig belang?

De grote maatschappelijke problemen gaan ver over de grenzen van de boardroom. Ze moeten daarom niet in een code, maar in wetgeving, jurisprudentie en internationale verdragen worden geadresseerd. Dus maak – net als Tabaksblat dat indertijd deed – van de Code iets verbindends en universeels. Probeer niet langer met sectorcodes de onderlinge verschillen te benadrukken. De praktijk is weerbarstig en het is toch een illusie om in een afzonderlijke code de sectorspecifieke governance uitputtend te regelen. Een verbindende en sectoroverstijgende code kan volgens mij rekenen op groot draagvlak en zal alleen al daarom opnieuw bijdragen aan beter bestuur en toezicht in Nederland.

Hugo Reumkens is advocaat en partner bij Van Doorne NV. Hij schrijft deze column op persoonlijke titel.

In editie 3/2022 van Goed Bestuur & Toezicht zijn de auteursnamen bij de columns van Marianne Luyer en Hugo Reumkens per ongeluk verwisseld. De column Say on Pay werd geschreven door Hugo Reumkens, Marianne Luyer schreef de column Homo Cooperans. Op de website zijn de columns inmiddels voorzien van de juiste naam. De redactie betreurt deze fout.